

זף מידע על סטומה

בישראל חיים כיום כ-6,000 בעלי סטומה, ביניהם ילדים, גברים ונשים, שעברו פרוצדורה ניתוחית להטיית הצואה לדופן הבטן, בעקבות מחלות כגון קרוהן, סרטן המעי, תאונות דרכים ועוד. מדי שנה עוברים עוד כ-1,000 מטופלים ניתוח סטומה, במהלכו מוסט פתח מוצא המעיים מפי הטבעת אל דופן הבטן. אל הפתח בבטן מתחברת שקית האוגרת את ההפרשות של המעי ומצריכה החלפה יומית. שקית זאת אינה בולטת ולא נראית לצופה מהצד. לבעלי הסטומה אין שליטה על היציאות, אין תחושה של זמני יציאות ואין אפשרות התאפקות. הסטומה מחייבת שינוי משמעותי באורח החיים ומצריכה טיפול והחלפה תמידיים. הפתרון הניתוחי במחלות מעיים, סרטן המעי או בשלפוחית השתן יכול להסתיים ביצירת סטומה, ולא אחת פתרון זה מהווה אלטרנטיבה לחיים. לאחר הניתוח המטופל יחיה עם שקית סטומה מיוחדת שתהיה צמודה לדופן הבטן שלו (מבחוץ) ואלה יתנקזו הצואה או השתן. ההתמודדות וההשלכות של מצב זה הינן נפשיות בעיקרן והרבה פחות טכניות. המטופל נדרש לכוחות נפשיים ולהתמודדות לא קלה בכל הפעילויות הטריויאליות של החיים, החל במלתחת בגדים וכלה בבילויים חברתיים ומשפחתיים. האופן שבו תופס המטופל את החיים עם הסטומה משפיע על כל דפוסי חייו. על רקע נתונים אלה, ההתאמה האישית של ציוד הסטומה הופכת לקריטית וחשובה להמשך ניהול אורח חיים תקין ואיכות חייו של המטופל.

מהי סטומה?

סטומה היא פתח מלאכותי בדופן הבטן המיועד לניקוז של צואה או שתן לשקית הפרשות. מבחינים בין שני סוגים של סטומה: א. סטומה קבועה: לכל החיים. ב. סטומה זמנית, המשמשת כמעקף לפרוצדורות, ונעשית כאשר קטע מהמעי זקוק למנוחה תפקודית. לאחר החלמת קטע המעי, תיסגר הסטומה בניתוח נוסף ותחודש פעילות המעי הטבעית.

מתי מבצעים ניתוח סטומה?

פתח הניקוז (סטומה) נעשה במקרים של סיבוכים במחלות דלקתיות של המעי כמו קרוהן וקוליטיס, במקרים של גידולים סרטניים במעיים, או במקרי טראומה או תאונות דרכים הפוגעות במעיים.

מי מעניק את הטיפול לבעלי הסטומה?

הניתוח נעשה על ידי רופא כירורג מומחה. לפני הניתוח החולה נפגש בדרך כלל עם אחות מתאמת סטומה הנמצאת בבית החולים. אחיות אלה עברו הכשרה מיוחדת לטיפול בבעלי הסטומה. האחיות מסמנת את מיקום הסטומה יחד עם המטופל, מלווה ומדריכה אותו עד לשחרורו מבית החולים. לאחר שחרורו תיצור עימו קשר אחות סטומה של הקהילה. אחיות אלה, מכל קופות החולים, מלוות את המטופל בימי הראשונים בבית.

מרכז רפואי ע"ש ברוך פדה, פוריה
The BARUCH PADEH Medical Center, Poriya

מחלקה כירורגית
מנהל המחלקה: ד"ר נסים גרון

Department of Surgery
Chief of Department: Dr. Nissim Geron

מה כולל ציוד סטומה?

הציוד כולל מגיני עור (בסיסים) המוצמדים לעור בעזרת דבק מיוחד, ושקיות שנצמדות לבסיס. כמו כן, ישנם אביזרים נוספים להקלה ושיפור איכות חיי המטופל כמו דיאודורנטים, קרמים להגנה על העור, מגבוני ניקוי והדבקה ועוד.

מהן המגבלות של חולי הסטומה?

כיום, בזכות הציוד המתקדם, בעלי סטומה יכולים לקיים אורח חיים רגיל לחלוטין כמעט, כולל נסיעות לחו"ל, פעילות גופנית, קיום יחסי מין ואפילו הבאת ילדים.

באיזו תדירות מחליפים ציוד?

את מגיני העור מומלץ להחליף מדי שלושה-חמישה ימים. את השקית אחת ליום או בהתאם לצורך.

מה בדבר עלויות הציוד?

כל הציוד לבעלי הסטומה קיים בסל הבריאות ומסובסד על ידי כל קופות החולים.

לנוחיותך צוות מחלקת כירורגיה עומד לרשותך ויענה לפנייתך לקבלת הסבר נוסף.

איחולי החלמה מלאה ורפואה שלמה.
צוות המחלקה